

Motion av Andréa Hedin (M) angående SAO-jobb

Många unga i Stockholm, trots potential och vilja, kämpar med att ta sig in på arbetsmarknaden. För unga utan etablerade kontakter och nätverk är de första stegen ofta de svåraste. De traditionella feriejobben, även om de stundtals och för vissa kan vara värdefulla, erbjuder sällan den kontinuitet eller det djup som krävs för att skapa ett hållbart fotfäste i arbetslivet. Vi behöver tänka nytt och erbjuda en mer strukturerad väg in på arbetsmarknaden.

De vanliga feriejobben i Stockholm har utvärderats i en rapport av Institutet för arbetsmarknads- och utbildningspolitisk utvärdering (IFAU) och drog allvarliga slutsatser. Rapporten konstaterar att för feriejobbare med relativt stark socioekonomisk bakgrund går det åren efter gymnasiet sämre på arbetsmarknaden än det skulle ha gjort om de inte haft ett sommarjobb i programmet. Allra sämst går det för män, de som gått yrkesinriktningar på gymnasiet och de som redan innan det här sommarjobbet jobbade extra. En anledning är att det offentliga sommarjobbprogrammet leder till mindre erfarenhet av jobb i den privata sektorn.

Rapportförfattarna ställer också frågan om att deltagande ger en signal till potentiella arbetsgivare att deltagarna i stadens feriejobbprogram inte kan hitta jobb själv. Man konstaterar också att ett programjobb stör tidigare nätverk på arbetsmarknaden. Programmet har inte heller minskat kriminaliteten, förbättrat hälsan eller påverkat sannolikheten att gå vidare till högre utbildning. Med bakgrund av dessa graverande slutsatser måste stadens feriejobbspolitik reformeras omgående.

Det är därför angeläget att Stockholms stad omvärderar feriejobben och tänker nytt. Därför föreslås att Stockholms stad inför SAO-jobb som en ny anställningsmodell för unga enligt den modell som utvecklats av Nästa Generation Sverige (NGS). 1 000 av Stockholms feriejobb för år 2026 bör omvandlas till SAO-jobb. Denna omvandling bör ske i samarbete med näringslivet och skolorna i Stockholm. SAO-jobben är en vidareutveckling av den traditionella PRAO:n, men utökas till en årsanställning där unga jobbar extra vid sidan av studierna. NGS har redan inlett en framgångsrik pilot i Upplands Väsby och Sundsvall i samarbete med 25 företag.

Genom att ersätta en del av feriejobben med SAO-jobb skapar vi en mer meningsfull och långsiktig insats. SAO-jobben handlar inte bara om att erbjuda en kortare arbetslivserfarenhet, utan om att ge unga en strukturerad väg till egen inkomst, ansvar och självförtroende som börjar redan i högstadiet. SAO-jobb stärker ungas ekonomiska oberoende, ger dem en reell känsla av ansvar och bidrar till att de får ett värdefullt kontaktnät inför framtida karriärer.

SAO-jobb för Stockholm bör utformas enligt följande principer:

- Meningsfulla och utvecklande arbetsuppgifter: Jobben ska vara relevanta och ge unga nya insikter och färdigheter. De behöver inte alltid vara enkla eller roliga, men de ska ge värdefull kunskap och erfarenhet.

- Hållbar arbetsmiljö: Anställningarna ska följa Arbetsmiljöverkets föreskrifter för minderårigas arbetsmiljö (AFS 2023:3). Detta garanterar en säker och trygg arbetsplats för de som tar ett SAO-jobb.
- Löpande utvärdering: Samarbetet ska ske i nära dialog med skolorna, där en kontaktperson löpande utvärderar arbetet.
- Lön och förmåner: Ungdomarna ska garanteras en rättvis lön, i enlighet med NGS pilotprojekt, och få ett betalt kollektivtrafikkort för att underlätta resandet till och från arbetsplatsen.
- Intyg: Anställningen ska avslutas med ett skriftligt intyg som styrker de erfarenheter och färdigheter den unge har förvärvat. Detta intyg blir ett viktigt första dokument för den unges CV.

Vi vill se en tillgänglig arbetsmarknad, som minskar utanförskapet bland unga och ger dem verktygen att lyckas i vuxenlivet. Genom att etablera dessa strukturer ger vi inte bara ungdomar ett jobb, utan också en framtid. Att omvandla 1 000 feriejobb är en kostnadseffektiv investering som ger avkastning i form av ökad trygghet på arbetsmarknaden, integration och ett starkare samhälle.

Med bakgrund av ovanstående föreslås kommunfullmäktige att besluta att:

1. Att Stockholms stad antar SAO-jobb som en ny modell för att främja ungas inträde på arbetsmarknaden.
2. Att 1 000 av de befintliga feriejobben till omvandlas till SAO-jobb för år 2026.
3. Att Stockholms stad ges i uppdrag att inleda ett samarbete med näringslivet och relevanta skolor för att snabbt kunna implementera SAO-jobb i pilotform.
4. Stockholms stad utvärderar SAO-projektet löpande för att säkerställa dess effektivitet och möjlighet att skalas upp. Projektet ska jämföras mot effekterna av den ordinarie feriejobbsverksamheten.